

Historia starożytna - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Historia starożytna
Kod przedmiotu	08.3-WH-HP-HST/6-S16
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Historia
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2021/2022

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	10
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	- dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ - dr Daria Janiszewska-Sieńko

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	60	4	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Przedmiot ma za zadanie ukazanie głównych linii rozwojowych w dziejach starożytnej Europy kręgu śródziemnomorskiego z uwzględnieniem powstania i rozwoju cywilizacji Bliskiego Wschodu, cywilizacji grecko-rzymskiej, a także obszarów Europy północnej i ich związków z obszarem śródziemnomorskim i zachodnioeuropejskim; przedstawienie kształtowania się pierwszych zorganizowanych społeczeństw i państw; kształtowania się religii pogańskich i chrześcijaństwa oraz jego ekspansji i ewolucji w stosunku do pogańskiego dorobku cywilizacyjnego; ukazanie różnych stanowisk historiograficznych dotyczących etnogenezy Grecji i Rzymu oraz Barbaricum.

Wymagania wstępne

Brak

Zakres tematyczny

wykład:

1) Podstawowe cechy cywilizacji Bliskiego Wschodu. 2) Grecja "homerycka" - społeczeństwo i gospodarka 3). Przemiany społeczno-polityczne w Grecji okresu archaicznego 4) Ateny i Sparta w epoce klasycznej 5-6) Kultura grecka: filozofia, sztuka, literatura. 7) Religia grecka i jej przemiany. 8) Rzym królów - historia, archeologia, mit. 9) Przemiany społeczno-gospodarcze Rzymu republikańskiego 10) Rzym na przełomie er. 11-12) Kultura rzymska: sztuka, literatura, prawo. 13) Wczesne chrześcijaństwo i przemiany religijne w Imperium Romanum. 14) Rzym po Rzymie - upadek czy przemiana?

ćwiczenia I

1) Świat starożytny. Zakres chronologiczny i geograficzny. Stan źródeł. 2) Narodziny Egiptu faraonów. 3) Powstanie cywilizacji w Mezopotamii. 4) Egipt w okresie Nowego Państwa. System polityczny i społeczny. Rytuały i wierzenia. 5) Azja Mniejsza i Mezopotamia w późnej epoce brązu. Powstanie i rozwój Imperium Hetyckiego. 6) Rozkwit i upadek cywilizacji minojskiej i mykeńskiej. 7) Okres Wielkiej Kolonizacji. 8) Narodziny i funkcjonowanie greckiej polis. 9) Ustrój polityczny i społeczny Sparty. 10) Ustrój polityczny Aten. 11) Grecja w konfrontacji z państwem perskim w V w. p.n.e. 12) Wojna peloponeska. 13-14) Macedonia za panowania Filipa II i podboje Aleksandra Wielkiego.

ćwiczenia II

1) Rozkład imperium Aleksandra Wielkiego. Epoka hellenistyczna. 2) Geneza państwa rzymskiego. Rzym królewski. 3) Rzym w okresie Republiki. 4-5) Ekspansja militarna Rzymu. Wojny punickie i wojny z królestwami hellenistycznymi. 6-7) Schyłek republiki rzymskiej. Dyktatura Juliusza Cezara 8-9) Wczesne Cesarstwo Rzymskie. Narodziny i przekształcenia systemu pryncypatu. 10) Cesarstwo rzymskie doby Antoninów i Sewerów. 11) Kryzys cesarstwa w III wieku. 12) Przemiany w późnym Cesarstwie rzymskim. 13) Powstanie i rozwój chrześcijaństwa w antyku. 14) Upadek Rzymu i powstanie państwa bizantyńskiego.

Metody kształcenia

ćwiczenia: rozmowa nauczająca, dyskusja, opis klasyfikujący, opis uzasadniający, praca pod kierunkiem nad tekstem źródłowym i tekstem naukowym

wykład: wykład problemowy

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
ma uporządkowaną wiedzę szczegółową z zakresu dziejów Europy od czasów antycznych do współczesności oraz roli Polski w jej dziejach	• KH1_W06	• aktywność w trakcie zajęć • egzamin - ustny, opisowy, testowy i inne • sprawdzian	• Wykład • Ćwiczenia
zna podstawową terminologię z zakresu nauk historycznych dotyczących okresu starożytności w języku polskim	• KH1_W02	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • zaliczenie przeczytanej lektury w ramach konsultacji	• Ćwiczenia
poprawnie stosuje poznaną terminologię historyczną	• KH1_U08	• obserwacja i ocena aktywności na zajęciach • sprawdzian	• Wykład • Ćwiczenia
samodzielnie zdobywać wiedzę	• KH1_U05	• sprawdzian • przeczytanie lektur i ich zaliczenie	• Wykład • Ćwiczenia
zna i rozumie narracyjny charakter historii oraz diachroniczny i przyczynowo-skutkowy charakter dziejów	• KH1_W05	• aktywność w trakcie zajęć	• Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Warunkiem zaliczenia modułu jest uzyskanie zaliczeń cząstkowych. Warunkiem uzyskania zaliczeń cząstkowych jest:

wykład: obecność na zajęciach i zaliczenie na ocenę pozytywną egzaminu

ćwiczenia I: uzyskanie minimum 4 pkt. za aktywność na zajęciach polegającą na udziale w dyskusji; zaliczenie w ramach konsultacji 2 lektur z wykazu literatury uzupełniającej lub skonsultowanej z wykładowcą. Uzyskane punkty są potwierdzeniem aktywności studenta. Powinna im towarzyszyć ocena w skali od 2 do 5 za merytoryczne przygotowanie się do zajęć. W przypadku negatywnej oceny pracy studenta, nie przyznaje się punktów. Punkty, które można otrzymać: 1 – aktywność na zajęciach, 1-2 – za zaliczenie lektury na konsultacjach. W przypadku braku aktywności, student zobowiązany jest uzyskać te punkty w ramach końcowego sprawdzianu.

ćwiczenia II: uzyskanie minimum 4 pkt. za aktywność na zajęciach polegającą na udziale w dyskusji; zaliczenie w ramach konsultacji 2 lektur z wykazu literatury uzupełniającej lub skonsultowanej z wykładowcą. Uzyskane punkty są potwierdzeniem aktywności studenta. Powinna im towarzyszyć ocena w skali od 2 do 5 za merytoryczne przygotowanie się do zajęć. W przypadku negatywnej oceny pracy studenta, nie przyznaje się punktów. Punkty, które można otrzymać: 1 – aktywność na zajęciach, 1-2 – za zaliczenie lektury na konsultacjach. W przypadku braku aktywności, student zobowiązany jest uzyskać te punkty w ramach końcowego sprawdzianu. Dodatkowo studenta obowiązuje sprawdzian ze znajomości mapy świata starożytnego.

egzamin: egzamin ustny składający się z trzech pytań otwartych.

Literatura podstawowa

1. Jaczynowska M., Musiał D., Stępień M., Historia starożytna, Warszawa 1999 i inne.
2. Ziółkowski A., Historia powszechna. Starożytność, Warszawa 2009.

Literatura uzupełniająca

1. Alföldy G., Historia społeczna starożytnego Rzymu, Poznań 1998.
2. Appel H., Ite in suffragium. O wyborach w republikańskim Rzymie, Toruń 2019.
3. Bravo B., Węcowski M., Wipszycka E., Wolicki A., Historia starożytnych Greków, t. 2, Warszawa 2009.
4. Bravo B., Wipszycka E., Historia starożytnych Greków, t. 1, Wrocław 1988, t. 3, Warszawa 1992 i inne.
5. Bringmann K., Historia republiki rzymskiej. Od początków do czasów Augusta, Poznań 2010.
6. Cameron A., Późne cesarstwo rzymskie, Warszawa 2005.
7. Christ K., Historia Cesarstwa Rzymskiego : od Augusta do Konstantyna, Poznań-Gniezno 2016.
8. Cline E.H., 1177 przed Chr. Rok, w którym upadła cywilizacja, Oświęcim 2018.
9. Crawford M., Rzym w okresie Republiki, Warszawa 2003.
10. Davies J. K., Demokracja Grecji klasycznej, Warszawa 2003.
11. Gillmeister A., Strażnicy ksiąg sybillińskich, Zielona Góra 2009.
12. Gillmeister A., Musiał D., W cieniu Kapitolu. Religia starożytnych Rzymian, Kraków 2012.
13. Grimal N., Dzieje starożytnego Egiptu, Warszawa 2004 i inne.
14. Hammond N.G.L., Starożytna Macedonia, Warszawa 1999.
15. Hansen M. H., Demokracja Ateńska w czasach Demostenesa, Warszawa 1999.
16. Heather P., Upadek cesarstwa rzymskiego, Poznań 2006.
17. Jaczynowska M., Dzieje Imperium Romanum, Warszawa 1996.
18. Jaczynowska M., Religie świata rzymskiego, Warszawa 1987.
19. Janiszewska D., Wojna domowa w Rzymie w latach 193-197, Poznań 2010.
20. Kulesza R., Sparta w V i IV wieku p.n.e., Warszawa 2003.
21. Lengauer W., Starożytna Grecja okresu archaicznego i klasycznego, Warszawa 1999.
22. Murray O., Narodziny Grecji, Warszawa 2004.
23. Musiał D., Od Homera do Kleopatry, Warszawa 2009.

24. Patzek B., *Homer i jego czasy*, Warszawa 2007.
25. Roux M., *Mezopotamia*, Warszawa 1998 i inne.
26. Rhodes P.J., *Historia Grecji. Okres klasyczny 478-323 p.n.e.*, Kraków 2009.
27. Świderkówna A., *Hellenika. Wizerunek epoki od Aleksandra do Augusta*, Warszawa 1974.
28. Vogt J., *Upadek Rzymu*, Warszawa 1993.
29. Walbank F.W., *Świat hellenistyczny*, Warszawa 2003.
30. Wells C., *Cesarstwo rzymskie*, Warszawa 2005.
31. Wipszycka E., *Kościół w świecie późnego antyku*, Warszawa 1994.
32. Zabłocka J., *Historia Bliskiego Wschodu w starożytności*, Wrocław 1982
33. Ziółkowski A., *Historia Rzymu*, Poznań 2004.

Uwagi

Zmodyfikowane przez dr hab. Andrzej Gillmeister, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 28-04-2021 19:41)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ